EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.4.2017
COM(2017) 250 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic

{SWD(2017) 200 final}
{SWD(2017) 201 final}
{SWD(2017) 206 final}

„Okrepiti moramo prizadevanja za pošten in resnično vseevropski trg dela. V okviru teh prizadevanj si želim razviti evropski steber socialnih pravic, ki bo upošteval spreminjajoče se razmere v evropskih družbah in na področju dela. Ta lahko služi tudi kot vodilo za obnovljeno konvergenco v evrskem območju. Evropski steber socialnih pravic bi moral dopolniti, kar smo v zvezi z zaščito delavcev v EU skupaj že dosegli. Prepričan sem, da bi bilo dobro, da s to pobudo začnemo znotraj evrskega območja, drugim državam članicam EU pa omogočimo, da se pridružijo, če želijo.“

Predsednik Jean-Claude Juncker, govor o stanju v Uniji,
Evropski parlament, 9. septembra 2015

1. Uvod

Vzpostavitev bolj vključujoče in poštene Unije je ključna prednostna naloga te Komisije[1]. Odkar je predsednik Jean-Claude Juncker napovedal vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic, Komisija aktivno sodeluje z vsemi zainteresiranimi stranmi na vseh ravneh. Marca 2016 je predstavila predhodni oris evropskega stebra socialnih pravic in začela z obsežnim posvetovanjem, da pridobi povratne informacije širše javnosti[2]. Januarja 2017 je na podlagi dogodkov, organiziranih za zainteresirane strani, in prispevkov iz vse Evrope organizirala konferenco na visoki ravni, s katero je bilo posvetovanje zaključeno[3].

Komisija danes predstavlja izsledke tega javnega posvetovanja skupaj s svojim končnim predlogom za evropski steber socialnih pravic. Steber določa številna ključna načela in pravice v podporo poštenim in dobro delujočim trgom dela ter sistemom socialna varstva. Kot je bilo poudarjeno v poročilu petih predsednikov o dokončanju evropske ekonomske in monetarne unije[4], je to prav tako ključnega pomena za ustvarjanje odpornejših gospodarskih struktur. Zato je steber zasnovan kot vodilo za obnovljeno konvergenco na poti k boljšim delovnim in življenjskim razmeram v sodelujočih državah članicah. Prvotno je bil zasnovan za evroobmočje, vendar je odprt za vse države članice EU.

Spoštovanje teh načel in pravic je skupna odgovornost. Večina orodij za izvrševanje stebra je v rokah lokalnih, regionalnih in nacionalnih oblasti ter tudi socialnih partnerjev in širše civilne družbe. Evropska unija in zlasti Evropska komisija lahko pomagata z vzpostavitvijo okvira, usmerjanjem in zagotavljanjem enakih konkurenčnih pogojev ob polnem upoštevanju posebnosti nacionalnih razmer in institucionalnih ureditev. Čeprav je to ključnega pomena, pa bo ukrepe na ravni EU treba podpreti in nadaljevati ter prevzeti odgovornost na vseh ravneh.

Razprava o socialni razsežnosti Evrope je del širše razprave o prihodnosti EU-27. Z belo

[1] Glej Politične usmeritve naslednje Evropske komisije, 15. julij 2014, „Nov začetek za Evropo: moj načrt za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe“, 15. julij 2014.
[2] Glej COM(2016) 127 final z dne 8. marca 2016.
[3] Glej izsledke javnega posvetovanja v spremnem dokumentu SWD(2017) 206 z dne 26. aprila 2017.
[4] Glej poročilo petih predsednikov o dokončanju evropske ekonomske in monetarne unije z dne 22. junija 2015.

knjigo Komisije o prihodnosti Evrope[5] se je začela široka razprava o tem, kakšno prihodnost želimo zase, za svoje otroke in za Evropo. Razmislek o socialni razsežnosti Evrope[6], ki je objavljen skupaj s svežnjem o evropskem stebru socialnih pravic, se osredotoča na korenite spremembe, ki se bodo morale zgoditi v prihajajočem desetletju v evropskih družbah in svetu dela, ter določa številne možnosti, kako se lahko skupaj odzovemo z ustvarjanjem Evrope, ki varuje, opolnomoča in ščiti. V Rimski izjavi, ki so jo voditelji EU sprejeli 25. marca 2017, je izpostavljen pomen socialne Evrope. Socialni vrh za pravična delovna mesta in rast, ki bo organiziran 17. novembra 2017 v Göteborgu, bo dodatna priložnost za nadaljnji razvoj teh zamisli.

V tem sporočilu je predstavljen evropski steber socialnih pravic in opisan način za njegovo izvajanje. Spremljajo ga številne zakonodajne in nezakonodajne pobude, povezane z usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja, obveščanjem delavcev, dostopom do socialne zaščite in delovnim časom. Namen stebra in teh pobud je, da se bo z njihovim sprejetjem posodobil in dopolnil pravni red EU. Vsebina samega stebra je podprta z delovnim dokumentom služb Komisije, v katerem so navedene podrobnejše razlage posameznih načel in pravic[7]. Poleg tega je bil za spremljanje napredka na terenu vzpostavljen pregled socialnih kazalnikov[8]. Z njim se bodo spremljali trendi in rezultati v državah, obenem pa bo zagotavljal informacije za politične smernice v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik. Za EU kot celoto pa bo pregled socialnih kazalnikov uporabljen tudi za spremljanje napredka v smeri „trojnega A na socialnem področju“.

2. Namen evropskega stebra socialnih pravic

Evropski steber socialnih pravic je bil pripravljen ob upoštevanju današnje in jutrišnje resničnosti. Kljub nedavnim izboljšavam gospodarskih in socialnih razmer po vsej Evropi so posledice krize preteklega desetletja še vedno zelo obsežne ter segajo od dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih do tveganja revščine na številnih območjih v Evropi. Obenem se vse države članice soočajo s hitrimi družbenimi spremembami in spremembami delovnega okolja.
Kot je bilo izpostavljeno v razmisleku o socialni razsežnosti Evrope, za vsakim izzivom stoji tudi priložnost. V EU imamo najnaprednejše sisteme socialnega varstva na svetu ter obilo dobrih praks in socialnih inovacij, vendar se moramo z družbenimi izzivi, kakršnih doslej še ni bilo, spoprijeti in se jim prilagoditi.

[5] Glej COM(2017) 2025 z dne 1. marca 2017.
[6] Glej COM(2017) 206 z dne 26. aprila 2017.
[7] Glej SWD(2017) 201 z dne 26. aprila 2017.
[8] Glej SWD(2017) 200 z dne 26. aprila 2017.

V tem okviru je bistvo evropskega stebra socialnih pravic zagotavljanje novih in učinkovitejših pravic za državljane. Dvajset načel in pravic, zapisanih v stebru, je razvrščenih okoli treh kategorij: enake možnosti in dostop do trga dela, poštene delovne razmere ter socialna zaščita in vključenost. Pozornost usmerjajo v načine, kako izvajati zaveze iz Pogodb za visoko konkurenčno socialno tržno gospodarstvo, katerega cilj je polna zaposlenost in družbeni napredek. Čeprav so načela in pravice skupni, pa se ne pričakuje, da se bodo udejanjali povsod enako: v stebru je upoštevana raznovrstnost razmer in različni razpoložljivi načini za uresničitev teh skupnih ciljev.

Danes predstavljeni končni predlog za evropski steber socialnih pravic vsebuje številne prispevke, pridobljene med javnim posvetovanjem (glej Polje 1). Po posvetovanju so bili številni parametri izboljšani v primerjavi s predhodnim orisom iz marca 2016.

Polje 1. Javno posvetovanje o evropskem stebru socialnih pravic

Komisija je od marca do decembra 2016 izvajala javno posvetovanje, da je pridobila povratne informacije o predhodnem orisu stebra. To je bila tudi priložnost za razmislek o prihodnosti dela in sistemov socialnega varstva, o tem, ali pravni red EU še vedno ustreza svojemu namenu, in morebitni vlogi stebra pri upravljanju ekonomske in monetarne unije.

Posvetovanje je omogočilo široko razpravo z drugimi institucijami EU, nacionalnimi vladami in parlamenti, strokovnjaki in širšo civilno družbo. Socialni partnerji so imeli posebno vlogo z namenskimi razgovori, ki so vključevali EU, nacionalne medsektorske organizacije in sektorska združenja na ravni EU. Po vsej Evropi je bilo organiziranih več kot 60 namenskih dogodkov z več kot 2 500 udeleženci. Na nacionalni ravni so bila namenska posvetovanja organizirana v 27 državah članicah. Na namenski spletni vprašalnik je odgovorilo 16 500 anketirancev. Posvetovanje se je zaključilo s konferenco na visoki ravni, ki je potekala 23. januarja 2017.

Evropski parlament je 19. januarja 2017 sprejel resolucijo o stebru.[9]. Odbor regij je sprejel mnenje 11. oktobra 2016[10], Evropski ekonomsko-socialni odbor pa 25. januarja 2017[11]. Komisija je prejela tudi prispevke 21 nacionalnih vlad[12], ministri pa so o stebru razpravljali na različnih sejah Sveta.

V posvetovanju so bili opredeljeni štirje širši trendi, ki bi morali biti obravnavani v okviru stebra: (i) družbene posledice krize, vključno z naraščajočo revščino in izključenostjo, neenakostmi in brezposelnostjo, nizko rastjo in konkurenčnostjo; (ii) prihodnost dela in razvijajoči se digitalni trg dela; (iii) demografske spremembe, in sicer staranje evropskega prebivalstva; ter (iv) gospodarske razlike med državami članicami. Ti pomisleki so usmerjali pripravo danes predstavljenega evropskega stebra socialnih pravic.

Ne splošno je posvetovanje pokazalo podporo evropskemu stebru socialnih pravic kot priložnosti za

[9] 2016/2095(INI).
[10] CDR 2868/2016.
[11] SOC/542-01902-00-01-ac.
[12] Avstrija, Belgija, Češka, Danska, Estonija, Francija, Nemčija, Grčija, Madžarska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Švedska in Združeno kraljestvo.

zagotovitev bolj socialne Evrope. Hkrati je potrdilo, da so gospodarski in družbeni izzivi Evrope medsebojno povezani ter zahtevajo stalno ukrepanje na vseh ravneh. Zlasti je več sodelujočih izpostavilo dejstvo, da namen stebra ne bi smela biti harmonizacija socialnih politik po vseh EU.

Podrobnejši povzetek posvetovanja je predstavljen v delovnem dokumentu služb Komisije, objavljenim s tem sporočilom[13].

Ti izzivi imajo poseben pomen pri dokončanju evropske ekonomske in monetarne unije, **kot je bilo poudarjeno v poročilu petih predsednikov junija 2015**[14]. To ni nujno le s socialnega vidika, temveč tudi z gospodarskega. Zaposlenost in socialne razmere se v evroobmočju zelo razlikujejo, deloma zaradi krize, deloma pa zaradi neravnovesij, ki so nastajala v letih pred krizo. Kot je poudarjeno v poročilu, so učinkoviti in odporni trgi dela, ki spodbujajo visoko raven zaposlenosti in lahko prenesejo pretrese brez ustvarjanja brezposelnosti, ključnega pomena za nemoteno delovanje ekonomske in monetarne unije. Sčasoma prispevajo k približevanju držav članic v uspešnosti in bolj vključujočim družbam. Poleg vprašanj v zvezi s trgom dela je prav tako pomembno vsakemu državljanu zagotoviti dostop do ustrezne izobrazbe ter vzpostaviti učinkovit sistem socialne zaščite, ki ščiti najranljivejše skupine v družbi, vključno z „minimalno ravnjo socialne zaščite“. Nazadnje pa je v poročilu izpostavljena potreba po nadaljnjem koraku in prizadevanju za večje povezovanje trgov dela s spodbujanjem geografske in poklicne mobilnosti. To pa zahteva poštene in izvedljive enake konkurenčne pogoje tako za javne organe kot tudi za delavce in podjetja.

Zato je steber v prvi vrsti namenjen evroobmočju, vendar ga lahko uporabljajo vse države članice, ki želijo v njem sodelovati.

[13] Glej SWD(2017) 206 z dne 26. aprila 2017.

[14] Glej „Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije“, Poročilo Jeana-Clauda Junckerja v sodelovanju z Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghijem in Martinom Schulzem, junij 2015.

3. Politični in pravni vidik stebra

Steber zamisli črpa neposredno iz obstoječega bogastva dobrih praks po vsej Evropi ter gradi na trdnem pravnem okviru, ki obstaja na ravni EU in mednarodni ravni. Veliko teh vrednot je bilo zapisanih že v Rimskih pogodbah iz leta 1957 ter so bile nadalje priznane zaradi prizadevanj mednarodnih organizacij, kot so Združeni narodi, Mednarodna organizacija dela in Svet Evrope. Steber se naslanja zlasti na Evropsko socialno listino, podpisano v Torinu 18. oktobra 1961, kot tudi Listino Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev iz leta 1989, v kateri so določene temeljne socialne pravice. Poleg tega se je v zadnjih 30 letih razvil tudi socialni pravni red EU, in sicer zaradi novih določb Pogodb, sprejetja Listine EU o temeljnih pravicah, nove zakonodaje in sodne prakse Sodišča Evropske unije. Z nedavnim sprejetjem ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov za leto 2030 je bil zagotovljen nov program za uravnoteženo in povezano obravnavanje izkoreninjenja revščine ter gospodarskih, družbenih in okoljskih razsežnosti trajnostnega razvoja.

Končno besedilo prav tako v celoti upošteva širše politične pomisleke in pravne omejitve. Države članice, na mnogih področjih pa socialni partnerji, imajo primarne ali celo izključne pristojnosti na področjih, kot so delovno pravo, minimalna plača, izobraževanje, zdravstveno varstvo in organizacija sistemov socialne zaščite. Prav tako nosijo večino stroškov financiranja področij, ki jih zajema evropski steber socialnih pravic. Pravice in načela iz evropskega stebra socialnih pravic bo treba izvajati na ravni Unije in držav članic ob polnem upoštevanju njihovih pristojnosti. To je prav tako v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, ki predvidevata, da se bodo ukrepi na ravni EU izvajali le, kadar se bodo cilji lahko bolje dosegli na ravni Unije in kadar taki ukrepi ne bodo presegali tistega, kar je nujno za doseganje ciljev Pogodb. Ti načeli zagotavljata, da se odločitve sprejmejo čim bližje državljanom Unije in da bodo ukrepi, predlagani na ravni EU, temeljili na dokazljivi dodani vrednosti. To je v skladu s pričakovanji državljanov, obenem pa najbolj uspešno in učinkovito.

Steber potrjuje pravice, ki so že navedene v pravnem redu EU in mednarodnem pravnem redu, ter jih dopolnjuje, da se upoštevajo nove okoliščine. Tako steber ne vpliva na načela in pravice, ki so že vključeni v zavezujoče določbe prava Unije: združuje pravice in načela, ki so bili določeni v različnih obdobjih, na različne načine in v različnih oblikah, da bi bili ti bolje vidni, razumljivejši in jasnejši za državljane ter akterje na vseh ravneh.

S tem steber vzpostavlja okvir za usmerjanje prihodnjih ukrepov sodelujočih držav članic. Zato je steber predstavljen v obliki priporočila Komisije skupaj s predlogom za medinstitucionalno razglasitev. Komisija danes sprejema priporočilo na podlagi člena 292 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Enako kot je bilo storjeno za Listino o temeljnih pravicah, bo o predlogu za medinstitucionalno razglasitev potekala razprava z Evropskim parlamentom in Svetom.

Steber se bo izvajal v raznolikih razmerah in spreminjajočih se socialno-gospodarskih okoljih. Steber vzpostavlja referenčni okvir, hkrati pa je dinamičen instrument, ki akterjem na vseh ravneh pušča dovolj manevrskega prostora, da ravnajo v skladu s svojimi pristojnostmi

in posodabljajo svoje instrumente v skladu s specifičnimi razmerami. Zlasti bi bilo treba spodbujati eksperimentiranje pri politikah in socialne inovacije kot odgovor na nove izzive, kar bi lahko bilo v korist vseh. Kot je navedeno v nadaljevanju, se bodo na ravni EU začeli izvajati in okrepili številni ukrepi za nadaljevanje napredka.

Načela in pravice, zapisani v stebru, so v interesu državljanov, javnih organov in socialnih partnerjev na vseh ravneh. Glede na pravno naravo stebra ta načela in pravice niso neposredno izvršljivi: treba jih je prenesti v namenski ukrep in/ali ločen pravni akt na ustrezni ravni. To je podrobneje pojasnjeno v delovnem dokumentu služb, ki spremlja sporočilo o vzpostavitvi stebra[15].

V mnogih primerih glavni problem ni toliko v priznavanju pravic, temveč v njihovem dejanskem uveljavljanju. Obstajajo primeri, ko državljani ne morejo v celoti uživati svojih pravic zaradi pomanjkanja ozaveščenosti, izvajanja ali izvrševanja že obstoječe zakonodaje. Zato je pomemben poudarek strategije spremljanja na okrepitvi izvrševanja obstoječih pravic. Primer tovrstnega ukrepa je nedavna ocena pravnega reda na področju varnosti in zdravja pri delu: izvedeno je bilo široko posvetovanje za ocenitev uspešnosti, učinkovitosti, ustreznosti in skladnosti obstoječih zakonodajnih aktov ter za pripravo strategije, s katero bi se zagotovila bolj uspešna zaščita zdravja in varnosti delavcev, ki upošteva upravna bremena in specifične potrebe MSP [16].

4. Spremljanje na ravni EU

Ob upoštevanju zgoraj navedenih političnih in pravnih vprašanj bodo za izvajanje stebra v prvi vrsti odgovorne nacionalne vlade, javni organi in socialni partnerji na vseh ravneh. To, ali je EU pravno pristojna za ukrepanje, je dodatno obrazloženo v spremnem delovnem dokumentu služb Komisije[17]. Preostali del tega poglavja se osredotoča na spremljanje na ravni EU.

Na evropski ravni se bodo uporabili vsi razpoložljivi instrumenti: pravo EU, s poudarkom na izvrševanju že obstoječega bogatega pravnega reda, ki ga je treba po potrebi posodobiti in dopolniti; socialni dialog za sodelovanje s socialnimi partnerji EU in podporo njihovemu delu; politične smernice in priporočilo v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik ter finančna podpora v okviru raznovrstnih skladov EU. Poleg tega bo izvajanje stebra podprto z novim pregledom socialnih kazalnikov, s katerim bo omogočeno spremljanje napredka pri doseganju rezultatov.

Potrditev evropskega stebra socialnih pravic

[15] Glej SWD(2017) 201 z dne 26. aprila 2017. Načela, zapisana v evropskem stebru socialnih pravic, zadevajo državljane Unije ter državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU.
[16] Glej COM(2017) 12 z dne 10. januarja 2017.
[17] Glej SWD(2017) 201 z dne 26. aprila 2017.

Komisija predlaga, da institucije EU skupaj slovesno razglasijo evropski steber socialnih pravic. Komisija bo skupaj z Evropskim parlamentom in predsedstvom Sveta spodbudila razprave na podlagi danes predstavljenega osnutka razglasitve. Socialni vrh, ki se bo odvijal 17. novembra letos, bo ključni trenutek za pospešitev prizadevanj, tudi v skladu s širšo razpravo o socialni razsežnosti Evrope. Hkrati bo danes sprejeto priporočilo imelo vlogo referenčnega dokumenta, to sporočilo pa zagotavlja okvir za prihodnje ukrepe Komisije. Danes sprejeto priporočilo bo spremenjeno ob upoštevanju končne skupne razglasitve institucij EU.

Posodabljanje in dopolnjevanje prava EU, kjer je to potrebno

Zakonodaja EU ima še vedno ključno vlogo pri zagotavljanju državljanskih pravic, kot so določene v Pogodbah. Pri številnih načelih in pravicah, vključenih v stebru, bodo za njihovo učinkovitost potrebne nekatere dodatne zakonodajne pobude. Zagotavljanje, da je zakonodaja EU posodobljena in ustreza namenu, je ključna in stalna skrb Komisije. To se odraža v številnih nedavnih pobudah, kot so koordinacija sistemov socialne varnosti, napotitev delavcev, revizija okvira EU za varnost in zdravje pri delu ter evropski akt o dostopnosti za izboljšanje delovanja notranjega trga dostopnih proizvodov in storitev v korist invalidov in starejših. Steber zagotavlja nov način za ocenjevanje, ali je obstoječa zakonodaja EU zasnovana in upravljana na način, ki ustreza namenu, ter primerna za odzivanje na nove izzive. Vzpostavitev stebra spremlja prvi sklop zakonodajnih pobud, povezanih z usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja, dostopom do socialne zaščite in obveščanjem delavcev. Kot del postopka priprave letnega delovnega programa Komisije in razprave o njem bodo sledile dodatne pobude na področjih, zajetih v načelih in pravicah iz stebra.

Boljše izvrševanje prava EU

Poleg novih zakonodajnih pobud se evropski steber socialnih pravic osredotoča na učinkovito izvajanje obstoječe zakonodaje. Z vzpostavitvijo stebra bo možno okrepiti izvajanje in izvrševanje obstoječega pravnega reda, vključno z nezakonodajnimi ukrepi. Tovrstno okrepljeno izvajanje bo vključevalo podporo za večjo ozaveščenost o pravicah, mehanizme izvrševanja ali okrepljene razlagalne smernice, kjer bo to potrebno. Nedavna Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo[18] in danes objavljeno razlagalno sporočilo o izvajanju direktive o delovnem času sta dva tematska primera o vplivu tovrstnih smernic[19]. Komisija bo zlasti na podlagi prispevkov socialnih partnerjev tudi preučila, na katerih področjih prihaja do vrzeli pri izvajanju, in se odločila o potrebnih ukrepih.

Spodbujanje socialnega dialoga v EU

[18] COM(2016) 356 z dne 2. junija 2016.
[19] C(2017) 2601 z dne 26. aprila 2017.

Komisija od začetka svojega mandata podpira ponovno vzpostavitev socialnega dialoga na ravni EU, in sicer z dajanjem novega zagona vključevanju socialnih partnerjev v politike EU in pripravo zakonodaje ter spodbujanju socialnega dialoga na vseh ravneh. S skupno izjavo o „novem začetku za socialni dialog“, ki so jo socialni partnerji EU, predsedstvo Sveta in Komisija podpisali junija 2016, je bila potrjena skupna zaveza izboljšanju okvirnih pogojev, uspešnosti in kakovosti socialnega dialoga na vseh ravneh. Dvostransko sodelovanje med delodajalci in sindikati je ključnega pomena za dobro delujoč socialni dialog. Okvirni sporazum o aktivnem staranju in medgeneracijskem pristopu, ki so ga socialni partnerji na ravni EU podpisali marca 2017, je zgleden primer, kako lahko socialni partnerji prispevajo k boljšemu upravljanju ter uspešnejšim socialnim in gospodarskim reformam.

Spremljanje napredka v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik

Od začetka mandata te Komisije so bili socialni vidiki vključeni v evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik, njihova vloga pa je bila okrepljena. Analize in priporočila bodo odražali in spodbujali načela, zapisana v stebru, in sicer z vrednotenjem, spremljanjem in primerjanjem napredka pri njihovem izvajanju. Primerjalna analiza in izmenjava dobrih praks bosta izvedeni za številna področja, kot so delovnopravna zakonodaja, denarno nadomestilo za brezposelnost, minimalna plača, minimalni prihodki ter znanja in spretnosti[20]. Spremljanje napredka bo podprto z novim pregledom socialnih kazalnikov, ki vsebuje omejeno število obstoječih pomembnih kazalnikov za oceno zaposlovalnih in socialnih trendov[21]. Z ustreznimi odbori Sveta se bo razpravljalo o možnosti, da bi se pregled vključil v letno skupno poročilo o zaposlovanju, ki je objavljeno vsako jesen v okviru evropskega semestra. Prav tako bi se pregled lahko uporabil kot referenčna točka za prizadevanja o socialni razsežnosti evroobmočja in Evrope na splošno.

Priprava zaključkov za dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije

Evropski steber socialnih pravic je del prizadevanj za začetek novega postopka konvergence znotraj ekonomske in monetarne unije. Temelji na prepričanju, da je konvergenca v smeri boljših socialno-ekonomskih rezultatov, socialne odpornosti in poštenosti nujna osnova za bolj povezano in stabilno Evropo ter da je to izredno pomembno za trajnost ekonomske in monetarne unije. Z vidika prihodnosti je za nadaljnji uspeh evroobmočja pomembna predvsem učinkovitost nacionalnih trgov dela in sistemov socialnega varstva ter zmožnost gospodarstva, da prenese pretrese in se jim prilagodi ter da se učinkovito spoprime z njihovimi socialnimi posledicami. Prav tako je uspeh odvisen od zmožnosti nacionalnih gospodarstev, da izboljšajo življenjske standarde in potencial rasti. To zahteva visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje ter dobro delujoče trge dela, ki omogočajo nemoteno razporeditev virov, hkrati pa dobro zasnovane sisteme socialne zaščite, ki zagotavljajo učinkovito samodejno stabilizacijo, preprečujejo in zmanjšujejo revščino ter spodbujajo ponovno vključevanje na trg dela. V skladu s poročilom petih predsednikov bi

[20] Na teh posebnih področjih že potekajo prizadevanja z odbori Sveta.
[21] Glej SWD(2017) 200 z dne 26. aprila 2017.

nekatera načela in pravice iz stebra lahko pripomogli k bolj zavezujočim standardom, kar je v skladu s postopkom poglobitve ekonomske in monetarne unije.

Finančna podpora EU

Izvajanje evropskega stebra socialnih pravic bo še naprej podprto s sredstvi iz skladov EU, zlasti Evropskega socialnega sklada. Pri podpori številnih načel stebra bodo imeli pomembno vlogo predvsem operativni programi za obdobje 2014–2020 v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter tudi drugi ključni finančni programi, kot so pobuda za zaposlovanje mladih, Erasmus+, Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji in Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim. Steber bo prav tako referenčna točka za pripravo finančnega programskega obdobja po letu 2020. Komisija bo tesno sodelovala z državami članicami, lokalnimi in regionalnimi organi ter tako zagotovila, da bodo sredstva EU v prihodnosti usmerjena v opredeljene prednostne naloge in da bodo države članice vzpostavile potrebne strukture, s katerimi bo zagotovljeno, da se ta sredstva v celoti izkoristijo tam, kjer so najbolj potrebna.

5. Zaključek

Med posvetovanjem o evropskem stebru socialnih pravic je bila poudarjena obsežnost družbenih in gospodarskih izzivov, pred katerimi stoji Evropa in zlasti evroobmočje, hkrati pa je bilo potrjeno, da so nam ti izzivi skupni, zaradi česar se moramo odzvati vsi, skupaj in nemudoma, da Evropo zopet popeljemo v smer bolj vključujoče gospodarske rasti in večje socialne kohezije. Ta prizadevanja so srčika širšega političnega in gospodarskega programa, pripravljenega na evropski ravni kot odziv na krizo preteklega desetletja in njeno odpravljanje.

Z evropskim stebrom socialnih pravic so predstavljena konkretna načela in pravice, ki bodo udejanjena v praksi na ravni EU in nacionalni ravni. Na prvo mesto postavlja državljane in določa skupno pot, ki vodi k enakim možnostim in dostopu do trga dela, poštenim delovnim razmeram ter socialni zaščiti in vključenosti. Ta načela in pravice so prav tako ključnega pomena za širšo razpravo o prihodnosti EU-27.

Države članice, njihovi javni organi, socialni partnerji na vseh ravneh in institucije EU si morajo vsi prizadevati za uspešnejšo in bolj pošteno Evropo, v kateri sta gospodarski in socialni razvoj nerazdružljiva. V stebru so določeni mejniki za prihodnje ukrepe, kot del tega svežnja pa je danes hkrati predstavljen niz pobud EU. Komisija bo še naprej tesno sodelovala z Evropskim parlamentom in Svetom za podporo razglasitvi stebra ter z zainteresiranimi stranmi za njegovo spremljanje na vseh ravneh.